J.F.G. Maassen

Herontwikkeling perceel Heikantstraat 2 te Someren

Ecologische quickscan

In opdracht van Somerdaal B.V.

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling perceel Heikantstraat 2 te Someren

Ecologische quickscan

Datum 3-10-18

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr81276485B02
rek.noNL55 INGB 0003 0208 71

Projectno.	*1809-1*
Tekst en samenstelling	*Jan Maassen*
Foto's	*Jan Maassen*
Foto op omslag	*Jan Maassen*
In opdracht van	*Somerdaal B.V.* *Heikantstraat 2* *5721 GS Someren*
Wijze van citeren	*J.F.G. Maassen, Herontwikkeling perceel Heikantstraat 2*
Contactpersoon	*Mw. Bianca Göertz (Crijns Rentmeesters bv)*
Status	*definitief*
Datum	*3-10-2018*

© 2018 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.
Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	**Inleiding**		**8**
	1.1	Aanleiding	8
	1.2	Vraagstelling	8
	1.3	Ligging van de planlocatie	9
	1.4	Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	10
	1.5	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	11
	1.6	Toetsingskader	12
2	**Wettelijk kader**		**14**
	2.1	Inleiding	14
	2.2	Soortenbescherming	14
	2.2	Gebiedsbescherming	16
	2.3	Bescherming houtopstanden	16
	2.4	Rode Lijst	16
3	**Onderzoeksresultaat**		**18**
	3.1	Methodiek	18
	3.2	Gebiedsbescherming	19
	3.2.1	*Beschermd natuurgebied*	19
	3.2.2	*Groenblauwe mantel*	20
	3.3	Soortenbescherming	22
	3.3.1	*Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)*	*22*
	3.3.2	*Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)*	*23*
	3.3.3	*Nationaal beschermde soorten (ontheffing plichtig)*	*24*
	3.3.4	*Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)*	*26*
4	**Conclusie en aanbeveling**		**28**
	4.1	Gebiedsbescherming	28
	4.2	Soortbescherming	28
	4.3	Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen	29
	4.4	Ontheffingsaanvraag	29
	4.5	Vervolgonderzoek	29
	4.6	Samenvattend	30
	Bronnen		**32**
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming		**34**
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken		36
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling		38

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Recreatieonderneming Somerdaal B.V. heeft het het voornemen tot uitbreiding van het recreatiepark "De Heihorsten" met 23 nieuwe recreatiechalets. De "Heihorsten" is een grondgebied gelegen binnen de gemeentegrenzen van Someren en momenteel voor het grootste deel in intensief agrarisch gebruik. Binnen het gebied zijn middels het bestemmingsplan verschillende terreindelen aangewezen als recreatieve zones. De voorgenomen uitbreiding vindt plaats op een perceel gelegen achter de woning en erf van adres Heikantstraat 2. Dit perceel sluit aan op een recreatieve zone waaraan de bestemming van "verblijfsrecreatie" is toegekend. Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. In het kader van deze wettelijke kaders dient een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

De beoogde ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermde) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden. Op basis van een veldonderzoek en een aanvullend literatuuronderzoek stelt deze quickscan zich tot doel het vaststellen of uitsluiten van beschermde soorten die vermeld staan in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Op basis van het onderzoeksresultaat wordt bepaald welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op het (mogelijk) voorkomen van deze beschermde soorten en hun leefgebied. Aanvullend wordt bepaald of de ontwikkelingen tot effecten kunnen leiden op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden die vallen onder de Habitatrichtlijn (Natura-2000) en de ecologische hoofdstructuur (NNN-gebied).

Indien de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en hun leefgebied, of van negatief effect kan zijn op beschermd natuurgebied worden aanbevelingen en voorzorgsmaatregelen gegeven om te voorkomen dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aangegeven wordt welke vervolgstappen gewenst zijn. Deze vervolgstappen kunnen, afhankelijk van de aard van de mogelijke overtreding, betrekking hebben op de volgende zaken.

- Aanvullend onderzoek.
- Opstellen van mitigatie en/of compensatieplan.
- Indienen van een ontheffingsaanvraag.

1.3 Ligging van de planlocatie

Het plangebied is gelegen binnen het buitengebied van de gemeente Someren hemelsbreed op 1,5 km afstand van de bebouwde kom van Someren en op slechts 1,2 km afstand van het hoogwaardig natuurgebied de Strabrechtse Heide, onderdeel van het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven. Op ongeveer 0,25 km noord van het plangebied ligt de de regionale hoofdweg de Provinciale weg. De weg vormt op deze hoogte een landschappelijke scheiding van de meer natuurlijke heide- en bosgebieden aan de noordkant van de weg met het tamelijk grootschalig agrarische gebied de Heihorsten waarbinnen het plangebied ligt. Hoewel de de Heihorsten een bestemming van recreatieterrein is toegekend, is het gebied momenteel grotendeels in agrarisch gebruik en bepaalt de akkerbouw het landschappelijk aanzicht. Houtbegroeiingen binnen dit open agrarisch landschap zijn kleinschalig aanwezig in de vorm van erfbegroeiingen, kleine bosjes, houtwallen en wegbomen. En opvallend element binnen deze omgeving is een verwaarloosd voormalig kampeerterrein ter hoogte van de kruising van de Provincialeweg met de Vaarselweg. Dit braakliggend terrein is verwilderd tot een halfnatuurlijk bos met veel hoge dichte wintergroene heesters.Een omgeving die zeer geschikt is als schuilplek en foerageergebied voor wild, roofvogels (uilen) en vleermuizen. Dit terrein ligt op ongeveer 200m noordelijk van het plangebied en is in ecologische zin daarvan geisoleerd door het tussenliggend agrarisch terrein. Dit agrarisch terrein bestaat uit maisakkers en percelen waarop grasmatten geteelt worden. De teelt van grasmatten vindt plaats op de percelen aan de zuid- en noordkant van het plangebied. Deze vorm van agrarische activiteit betekent een dusdanig intensief grondgebruik dat elke natuurwaarde op deze terreinen ontbreekt.

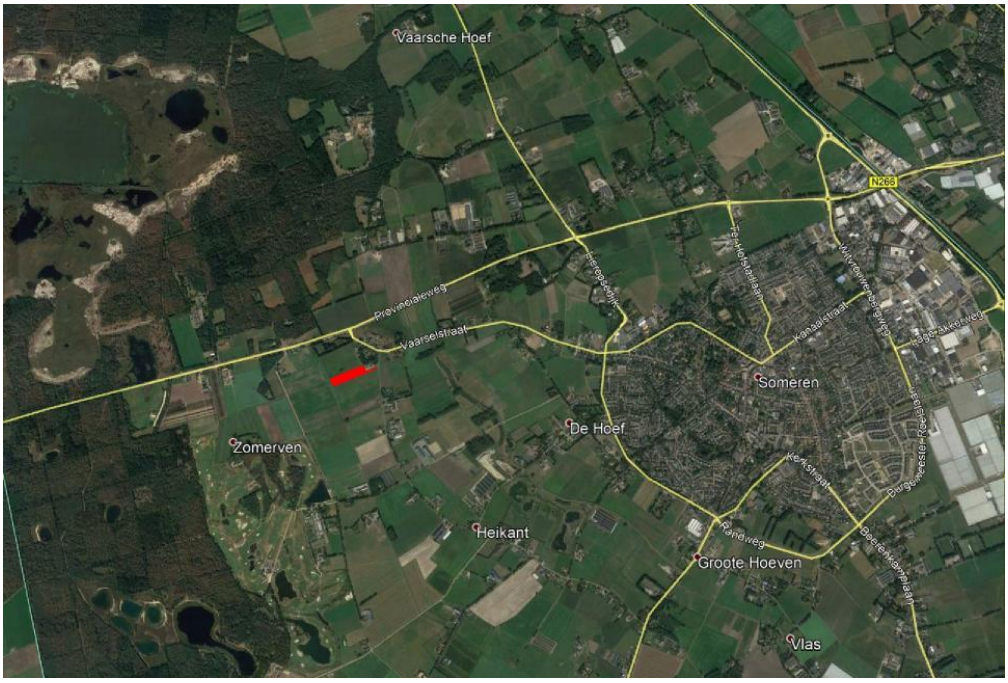

Fig.1. Ligging van het plangebied (rood vlak) in de omgeving. Luchtfoto: Google Earth

De bebouwingsdichtheid is binnen het hiervoor beschreven omgeving is over het algemeen laag en bestaat vooral uit verspreidliggende agrarische bedrijven. Ter hoogte van het plangebied is rond de kruising van Heikantstraat en Vaarselweg een kleine bebouwingsconcentratie aanwezig. Het erf van Heikantstraat 2 grenst aan de oostkant aan een deels natuurlijk bebost woonerf met verspreidstaande bebouwing. Binnen de droge omgeving met schrale zandbodems ontbreekt elke vorm van open water. Alle watergangen zijn van het soort dat het grootste deel van het jaar geheel droog staan.

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft oorspronkelijk een perceel akkerland dat tot voor kort in gebruik was voor de teelt van grasmatten en daarvoor (8 jaar geleden) als maisakker. Ten tijde van het veldbezoek liet dit plangebied een bewerkte bodem zien waarop zich een jonge grasmat van ingezaaide cultuurgrassen aan het ontwikkelen is. De grasmat is dusdanig jong dat de zaairegels nog goed zichtbaar zijn op de nog grotendeels open bodem. Ook de droogte van de afgelopen seizoen heeft eraan bijgedragen dat nog veel open bodem zichtbaar is. Rond het terrein is recent een gevarieerde houtwal aangeplant met inheemse soorten die binnen de landschappelijke en ecologische omgeving passen. Met het oog op vogels en leefgebied van de Das zijn er veel vruchtdragende soorten aangeplant. Deze houtwal wordt binnenkort aangevuld met een verspreide aanplant van bomen, eveneens inheemse soorten. De aanplant is nog dusdanig laag en jong dat deze momenteel nog geen ecologisch functies als beschutting en voedselbron kan vervullen voor beschermde soorten. De natuurlijke begroeiing op het terrein bestaat momenteel uit algemene akkeronkruiden en schraalgraslandsoorten (Schapenzuring). Het terrein grenst aan noordkant aan een tamelijk grote sloot die waarschijnlijk alleen in zeer natte perioden water voert. De vegetatie op de bodem van de sloot wijst erop dat bodem permanent licht drassig is. De sloot kan een functie vervullen als schaarse ecologische verbindingsstructuur voor soorten die beschutting nodig hebben om zich binnen het open landschap te verplaatsen.

Ook binnen het plangebied valt de smalle strookgrond langs de westrand van het erf van Heikantstraat 2. Hier is de toegang vanaf de openbare weg naar het recreatieterrein gepland. De hoge coniferenhaag langs de westelijk berm van dit nog aan te leggen toegangspad vormt de huidige erfafscheiding van Heikantstraat 2 met naburig terrein. De jonge beukenhaag aan de andere kant van het pad is de nieuwe erfafscheiding met het toekomstig toegangspad. De coniferen worden gerooid om plaats te maken voor een rij lindenbomen.

Het gehele terrein biedt momenteel een lage natuurwaarde, maar wel veel mogelijkheden om deze te verbeteren. De voorgenomen toekomstige inrichting maakt gebruik van deze mogelijkheden (zie fig.3).

Fig.2.Het plangebied is rood omkaderd; het erf van Heikantstraat 2 is met een gele kleur aangegeven (Luchtfoto Google Earth)

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkelingen betreffen

-Grondwerkzaamheden voor de aanleg van geasfalteerde ontsluitingspaden.
- De bouwwerkzaamheden blijven zeer beperkt daar de chalets kant en klaar geplaatst worden op betonplaten. Er vinden dus geen funderingswerkzaamheden als heien en graven plaats.
-Voor de voorgenomen ontwikkeling behoeft geen bestaande bebouwing gesloopt te worden.
- Er worden geen houtstructuren die kapvergunningsverplichting zijn of als beschermde houtopstand aangemerkt kunnen worden, geamoveerd. De enige houtbegroeiing die ten behoeve van de herontwikkeling geamoveerd dient te worden betreft een coniferenhaag van een lage natuur- en landschappelijk waarde.

De ingrepen en herontwikkeling kan de volgende effecten ten gevolge hebben
-In de uitvoerende fase kunnen de inrichtingswerkzaamheden en aanleg van infrastructuur leiden tot een tijdelijke toename van verstorende omgevingsfactoren als licht- en geluidsbelasting en stikstofuitstoot.
-Ten behoeve van de bouw en herinrichting dienen graafwerkzaamheden uitgevoerd te worden wat een verstorend effect heeft op soorten die op en in de bodem leven.
-Het rooien van houtbegroeiingen kan verstoring van broedvogels tot gevolg hebben.
-Van de nieuwe recreatieve woonfunctie kan een toename van omgeving belastende factoren als licht en geluidsbelasting, stikstofuitstoot en recreatieve druk op natuurgebieden verwacht worden.
-Bij herinrichting wordt een groenplan gerealiseerd dat aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Rond de terreinranden wordt een gevarieerde houtwal bestaande uit inheemse soorten gerealiseerd. De houtwal is reeds aangeplant en wordt nog aangevuld met bomen. Deze houtwal zal in het vorig punt genoemde omgeving belastende factoren dempen en een verbetering betekenen van het leefgebied voor een aantal beschermde soorten die binnen de omgeving verwacht kunnen worden. Cultuuraanplant wordt vervangen door inheemse soorten die een landschappelijke verrijking van de omgeving betekenen.

Fig.3.Een impressie van het groenplan zoals dat gerealiseerd wordt. Bron: Borgo Tuin en Landschapsarchitectuur

1.5 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wn Soortenbescherming: hoofdstuk 3.3
- Wn gebiedsbescherming (NNN- gebied en Natura 2000): hoofdstuk 3.2
- Groenblauwe mantel; het gebied ligt binnen de Groenblauwe mantel

Niet van toepassing is

- Wn houtopstanden en AVP Bomenkap; er worden geen houtopstanden geamoveerd die onder de Wn natuurbescherming vallen of kapvergunning plichtig zijn op basis van de gemeentelijke regelgeving.
- Ook niet van toepassing zijn Wav en Wvs daar de toetsing geen betrekking heeft op een veehouderij en landgoed.

Fig.4. Het plangebied

Fig.5. Houtwal rond het terrein

Fig.6 Sloot langs noordrand

Fig.7 Omgeving

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Conventie, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

2.2.2. Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- *Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn*
- *Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.*
- *Nationaal beschermde soorten.*

Europees beschermde soorten
Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als "vast" kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten
Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermde soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht
Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffing plichtig. Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).
Indien dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt de jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan indien daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term "opzettelijk" moet men ook de zgn.

"voorwaardelijke" opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1Wn	**Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn**	**Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantings-plaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hum natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hum natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Toetsing
In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:
-aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
-aanwezigheid van een wettelijk belang;
-de staat van instandhouding van de soort.
En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:
-behoud van functionaliteit van de verblijfplek.
Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

2.3. Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- *De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.*
- *Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.*

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte "beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Bescherming houtopstanden

*De Wet natuurbescherming **§ 4.1.** Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.*

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. de website van Ministerie van Economische Zaken, en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 21-9-2018 tussen 10.00 en 11.00 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de 18 graden C, bewolkt, er waaide een lichte wind (wk2) en het regende gedurende een korte periode. Een weertype dat als herfstachtig getypeerd kan worden en waaraan voorafging een periode van zomers en droog weer.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Tevens is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Beschermd natuurgebied

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

-De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op een afstand van slechts ongeveer 0,5 km hemelsbreed van het plangebied. In noordwestelijke richting zijn dit gebieden waaraan het beheertype N16.03 van Droog bos met productie is toegekend; in oostelijke richting is dit het beekdal van Kleine Aa. De beekloop van de Kleine Aa fungeert tevens als ecologische verbindingszone binnen het landschap.

- Rond Someren ligt een ring van Natura 2000-gebieden. Inde richting van de wijzers van de klok zijn dat respectievelijk *Deurnsche Peel & Mariapeel*, *Groote Peel*, *Weerter- en Budelerbergen & Ringselven*, *Leenderbos en Groote Heide & De Plateaux* en S*trabrechtse Heide & Beuven*. Het dichtstbijzijnde Natuur 2000-gebied is S*trabrechtse Heide & Beuven* op een noordwestelijke afstand van slechts 1,2 km hemelsbreed van het plangebied. De overige gebieden liggen op een grotere afstand die varieert tussen de 5 en 10 km.

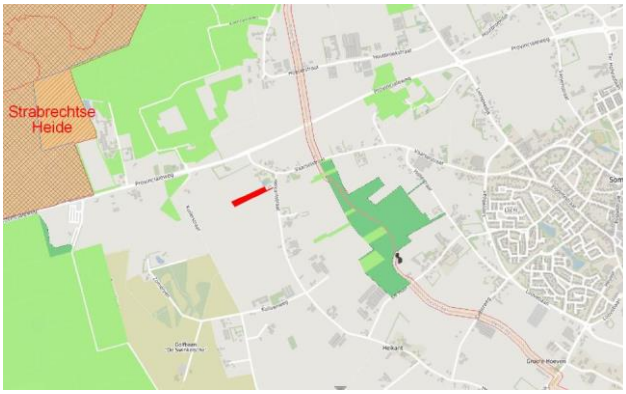

Fig.8. Ligging van het plangebied (rood vlak) ten opzichte van de NNN-structuren (helder gekleurde oppervlakken).
Bron: Provincie Noord-Brabant

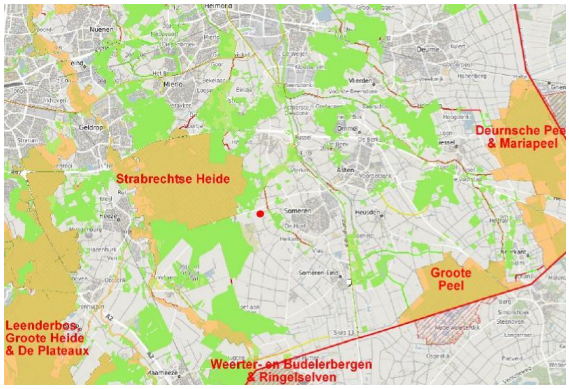

Fig.9. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied (groen).
Bron: Provincie Noord-Brabant

Effecten

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura2000 gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen NNN-gebieden en Natura 2000-gebieden liggen op een dusdanige ruime afstand dat geheel geen invloed verwacht wordt van factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. Een werking op afstand kan van de volgende factoren verwacht worden.

-Stikstofdepositie

De meest kritieke factor die op grotere afstand werkzaam en op basis van zijn reikwijdte van bijzonder negatieve invloed kan zijn op kwetsbare natuurgebieden, betreft de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de bouw gebruikt worden. Na de uitvoerende fase kan verwacht worden dat de woonfunctie van de chalets en de verkeersbewegingen die deze genereert een nieuwe bron van stikstofuitstoot is. Gelet op de schaal, aard en duur van de werkzaamheden kan binnen de uitvoerende fase een toename van stikstofuitstoot verwacht worden die zeer tijdelijk van aard is en waarvan verwacht kan worden dat de bijdrage aan de bestaande stikstofuitstoot, zeker op langer termijn, verwaarloosbaar is. Een meer permanente bron van stikstof uitstoot is de nieuwe woonfunctie die het plangebied verkrijgt. In opdracht van Somerdaal B.V. heeft adviesbureau M&A Omgeving BV een onderzoek uitgevoerd naar

de stikstofdepositie ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling (Milieu Adviesbureau M&A Bepaling stikstofdepositie, Somerdaal B.V. ong. te Someren; rapportno.: 217-SHe-sd-v, d.d. 14-3-2017). De conclusie op basis van de berekeningen van dit bureau is dat er voor de aangevraagde bedrijfssituatie geen belemmeringen gelden uit oogpunt van stikstofdepositie en daarom geen PAS-melding ingediend hoeft te worden. De conclusie van dit bureau wordt hier aangehouden.
-*Recreatiedruk*
Ook een factor waarvan de werking ook als een werking op afstand kan worden beschouwd is de recreatieve druk op natuurgebieden. Het plangebied ligt op voldoende afstand van kwetsbare natuurgebieden om geen directe "uitzaaiing" vanuit het plangebied van recreatieve activiteiten die van min of meer ongecontroleerde aard zijn (b.v. spelen van kinderen, uitlaten van honden) te verwachten. Het toekomstig recreatiepark richt zich op een publiek van welgestelde senioren waarvan verwacht kan worden dat deze een zachte vorm van recreatie prefereren zoals het fietsen en wandelen op het daarvoor bestemde padenstelsel. Gelet op schaal en aard van de te verwachten toename van de recreatieve activiteit ten gevolge van de plannen wordt daarom geen toename verwacht die van directe invloed is op de kwaliteiten van de natuurgebieden of op enige significante wijze een bijdrage levert aan de bestaande publieksdruk op kwetsbaar natuurgebied.
Gebruik van bestrijdingsmiddelen
-Ook een factor die een werking op afstand kan genereren is het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Bestrijdingsmiddelen verplaatsen zich op een diffuse manier via water en lucht en kunnen over grote afstanden hun invloed doen gelden. De effecten daarvan zijn veelal niet direct zichtbaar. Tot voor kort was het terrein in gebruik voor de teelt van grasmatten. Om deze onkruidvrij te houden is een intensief gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen nodig. Verwacht kan worden dat de nieuwe functie die het grondgebied verkrijgt en het voorgenomen milieuvriendelijk toekomstig beheer een sterke afname betekent van gebruik bestrijdingsmiddelen ten opzichte van de periode dat het grondgebied in agrarisch gebruik was.

Hier kunnen geen uitspraken gedaan in hoeverre de effecten wat betreft factoren stikstofdepositie en recreatieve druk een cumulatieve samenhang hebben met andere kleinschalige toeristische projecten waardoor op den duur en optelsom kan ontstaan die een overschrijding van de bestaande drempelwaarden of verslechtering betekent. Niet bekend is in hoeverre het bestemmingsplan en de bestaande lokale regelgeving gebaseerd is op een gebiedsvisie die de belangen van natuur en recreatie afweegt.

Conclusie
-Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

-Gelet op de kleinschaligheid en aard van de voorgenomen ontwikkeling en ligging op voldoende geruime afstand tot Natura 2000 kunnen negatieve effecten op Natura 2000 gebied uitgesloten worden zover dit uitsluitend onderhavig project betreft. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht zover het uitsluitend de ontwikkelingen binnen het plangebied betreft. Hier kan echter geen uitspraak gedaan worden in hoeverre onderhavig project cumulatief samenhangt met andere projecten waardoor wel verslechtering of overschrijding van drempelwaarden ten opzichte van stikstofdepositie en recreatieve druk op Natura 2000-gebied op den duur kan ontstaan.

3.2.2. Groenblauwe mantel

Algemeen
De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2

robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw
De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (EHS) inclusief de ecologische verbindingszones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen.

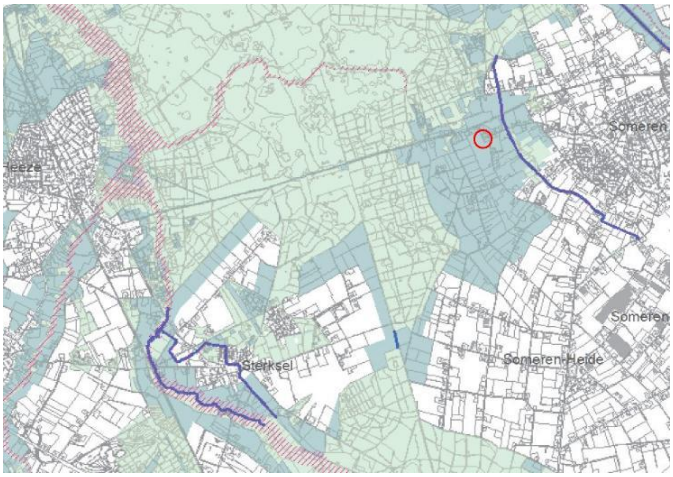

Fig.10. Ligging van het plangebied (binnen rode cirkel) binnen de Groenblauwe mantel (blauwgroen gekleurd); kerngebied groenblauw is licht groen gekleurd.
Bron: Provincie Noord-Brabant

Effecten
Het plangebied is geheel gelegen binnen de Groenblauwe mantel. Voorheen had het plangebied een intensieve agrarische gebruiksfunctie en was van een zeer lage natuur- en landschappelijke waarde. De nieuwe groene inrichting van het plangebied wordt op een dusdanige wijze gerealiseerd dat deze een landschappelijke en ecologische verbetering betekent ten opzichte van de voorgaande situatie. De herontwikkeling betekent daarom geen directe aantasting of inperking van bestaande ecologische en landschappelijke waarden. Noch is sprake van aantasting of inperking van natuurgebied. Negatieve effecten op de kwaliteiten van waterhuishouding en inperking van het waterbergend vermogen ligt ook evenmin voor de hand. Tevens betekent de nieuwe bestemming een afname van de intensieve landbouw en de schadelijk effecten daarvan, zoals gebruik van bestrijdingsmiddelen. Ook kan de aanwezigheid van recreanten tot terughoudendheid bij gebruik van bestrijdingsmiddelen op naburig agrarisch terrein leiden. De nieuwe gebruiksfuncties van een extensieve vorm van recreatie past als activiteit binnen de economische doelstellingen van de Groenblauwe mantel. Als negatieve effecten van de voorgenomen herontwikkeling kan de toename van licht- en geluidsbelasting binnen de directe omgeving en toename van toeristische druk op de groenblauwe kerngebieden vermeld worden. Factoren die de bufferfunctie van de Groenblauwe mantel kunnen aantasten.

Conclusie
De toekomstige bestemming van relatief kleinschalige recreatie van extensieve aard voor het plangebied kan als passend beoordeeld binnen de geldende visie voor de economische doelstellingen binnen de Groenblauwe mantel. De nieuwe groene landschappelijke inrichting en sanering van een agrarische activiteit, waarvan verwacht kan worden dat deze gepaard gaat met veel gebruik van bestrijdingsmiddelen, weegt ruim op tegen negatieve effecten, als een toename van licht- en geluidbelasting op de directe omgeving en de relatief lichte toename van recreatieve druk op natuurgebieden, die de nieuwe bestemming tot gevolg kan hebben.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)

-Het plangebied ligt te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied van de meeste reptielen die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn om deze in de nabijheid te verwachten. Zover deze in de nabij omgeving voorkomen (Gladde slang op de Groote Peel) eisen deze tevens te specifieke biotoopeisen om deze nabij het plangebied te verwachten
-In het algemeen is het plangebied weinig geschikt voor amfibieën door het ontbreken van stabiele watermilieus in de directe omgeving. Soorten uit deze beschermingscategorie die in de wijdere omgeving voorkomen (Poelkikker, Heikikker) zijn bovendien te specifiek gebonden aan een hoogwaardig watermilieu en een landbiotoop van heide, heideachtig terrein om binnen of nabij het plangebied te verwachten. De Rugstreeppad een soort van minder stabiele watermilieus, is binnen Brabant betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden minder vaak aangetroffen dan elders in het land. In grote delen van het land komt de soort algemeen voor binnen agrarisch terrein en kan daar diep tot in stedelijk gebied doordringen. De soort is in het algemeen een kolonisator op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen. De dichtstbijzijnde populatie bevindt zich op de Strabrechtse Heide. Binnen de gemeentegrenzen van Someren zijn verschillende recente waarnemingen (2017) bekend. De website van het Eindhovens Dagblad vermeldt de aanwezigheid van rugstreeppad als hinder bij de aanleg van een fietspad westelijk van het Beuven op de eigendomsgrens van het grondgebied van de gemeente en dat van Staatsbosbeheer. De website meldt buiten de natuurgebieden van de aanwezigheid van rugstreeppadden op een bouwterrein aan de zuidkant van de wijk de Tamboer gelegen aan de zuidrand van de bebouwde kom van Lierop. Deze locatie is geheel gelegen binnen agrarisch gebied. Op basis van deze waarnemingen kan geconcludeerd worden dat het plangebied door zijn ligging binnen de periferie van de Strabrechtse Heide, in een gevoelige zone ligt om de Rugstreeppad aan te treffen. Echter gelet op de huidige inrichting, het intensief agrarisch grondgebruik binnen de directe omgeving, afwezigheid van een geschikt watermilieu en de betrekkelijke zeldzaamheid van de soort in de omgeving, is het niet erg waarschijnlijk om de soort binnen het plangebied en op omgevend terrein te verwachten. Wel dient bij wijze van voorzorgsmaatregel gedurende de inrichtingsfase de grasmat kort afgemaaid te houden en dienen de ontwikkeling van hoge onkruidbegroeiingen en ontstaan van tijdelijke waters voorkomen te worden zodat er geen geschikte rugstreeppadhabitat ontstaat.
-Ook soorten uit de groep van insecten (libellen, vlinders, kevers) die in de omgeving voorkomen zijn grotendeels te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, bos en een kwalitatief hoogwaardig ecologisch watermilieu van beken en vennen om deze binnen of nabij het plangebied te verwachten. Weekdieren die door de habitatrichtlijn beschermd worden zijn dusdanig zeldzaam (Bataafse stroommossel) of het eisen een dusdanig specifiek watermilieu (Platte schijfhoren) dat deze voor het plangebied uitgesloten kunnen worden.
- De Habitatrichtlijn beschermt tevens een viertal inheemse plantensoorten en twee soorten bladmos; ook deze kunnen op basis van de biotoopeisen en hun zeldzaamheid geheel uitgesloten worden voor het plangebied.
-De Habitatrichtlijn beschermt een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel Bever, Otter, Noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van deze soorten om deze in de nabije omgeving te verwachten.
-De enige soorten zoogdieren die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden in de nabijheid van het plangebied zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen.

Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd. Het plangebied en de directe invloedsfeer daarvan bevat geen enkel element als bebouwing of holle bomen, dat vleermuizen verblijf kan bieden. Het open terrein waaruit het plangebied grotendeels bestaat biedt momenteel geen enkele kwaliteit als foerageergebied; de aanplant van hout is nog te pril om van enige betekenis te zijn als landschappelijke structuur waarlangs vleermuizen trekken en foerageren. Aanwezigheid van vleermuizen zal hooguit betrekking hebben op overvliegende vleermuizen of als een gevolg van uitwaaiering van foerageeractiviteit op naburige erven. De nieuwe inrichting zoals die is voorgenomen zal een op den duur verbetering betekenen van de leefomgeving van vleermuizen ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie
Momenteel is het plangebied van geen enkel belang voor beschermde soorten uit deze categorie. Hooguit worden vleermuizen overvliegend of als gevolg van uitwaaiering van foerageeractiviteit verwacht. Vernietiging van verblijfplekken van beschermde soorten uit deze categorie kan geheel uitgesloten worden; noch wordt verstoring of aantasting van verblijfplekken en andere elementen die van belang zijn binnen het leefgebied van beschermde soorten die onder de habitatrichtlijn vallen verwacht. Voor en gedurende de herontwikkeling dient het wel de aanbeveling om het terrein ongeschikt te houden voor rugstreeppadden.

3.3.2 Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)

Voor vogels geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden (zie voor toelichting onderstaand kader).

Toelichting

In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Categorie1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk
Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.
Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk
Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".
Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk
Soorten: Overige soorten

Categorie1; ontheffingsaanvraag altijd nodig

Bronnenonderzoek
Op basis van de omgevingskenmerken worden zowel een aantal vogelsoorten uit deze zwaarste beschermingscategorie verwacht die als cultuurvolger binnen de bebouwde omgeving gelden als soorten van bossen en bosranden en het open cultuurlandschap. Soorten die verblijf in of aan bebouwing zoeken als de Huismus en verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil) zullen het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de bebouwde linten en langs groenstructuren. Naast genoemde soorten kunnen ook soorten roofvogels verwacht worden die boven open terrein foerageren, waarvan de meest specifieke soort die verwacht kan worden de Torenvalk is. Soorten als Buizerd, Bosuil, Ransuil, Valk, Boomvalk Sperwer en Wespendief zijn gebonden voor hun voedsel en nestgelegenheid aan bossen of bosranden. Veel van deze soorten kunnen een zeer geschikte uitvalsbasis en rustgebied vinden op het beboste terrein op 200 meter noordwaarts van het plangebied langs de Provincialeweg

Veldbezoek
- Tijdens het veldbezoek werd geen aanwezigheid of sporen van vogels uit deze beschermingscategorie vastgesteld. Het plangebied bevat geen enkel element dat deze soorten verblijfsmogelijkheden of nestgelegenheid kan bieden. Door zijn sterk gecultiveerd karakter en weinig ontwikkelde begroeiing kan verwacht worden dat het plangebied van weinig belang is binnen het foerageergebied voor vogelsoorten uit deze categorie. Het plangebied ligt op voldoende afstand van het hiervoor genoemd bebost terrein om nest- en rustplekken van genoemde soorten niet te verstoren.

Conclusie
Als gevolg van de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en blijvende schade aan functioneel leefgebied dat van belang is voor de instandhouding van deze verblijfplekken.

Categorie2; ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk
Van soorten uit deze categorie werden geen nestplaatsen binnen het plangebied vastgesteld. Waarnemingen uit deze categorie betroffen algemene soorten stads- en tuinvogels als Ekster en Koolmees en werden voornamelijk langs de terreinranden of daarbuiten gedaan. Het plangebied ligt binnen een omgeving waar verschillende grondbroeders verwacht kunnen worden. Naast algemene weidevogels als Kievit en Scholekster zijn dat ook bedreigde soorten van akkerranden als Patrijs en leeuwerik. Voor al deze soorten geldt dat rekening gehouden dient te worden met het broedseizoen. Aanbeveling dient om de vegetatie tot aan de uitvoering van de werkzaamheden kort te houden om het nestelen van grondbroeders te voorkomen, zodat geen nesten of kuikens vernietigd of beschadigd kunnen worden door de werkzaamheden.

Categorie 3; ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk
Waarnemingen betroffen algemene tuinvogels. Deze soorten kunnen hooguit wat nestgelegenheid vinden binnen het groepje coniferen dat geamoveerd wordt. Voor deze groep dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen en geldt uitsluitend artikel Wn artikel 3.1 lid 2 en is artikel 3.1 lid 4 en 5 (verbod op opzettelijke verstoring) niet van toepassing.

3.3.3 Nationaal beschermde soorten (ontheffing plichtig)

Algemeen
-In het algemeen zijn de omstandigheden ongunstig om amfibieën in de omgeving te verwachten wegen het ontbreken van geschikte voortplantingswateren. Beschermde soorten amfibieën uit deze

categorie (Vinpootsalamander, Alpenwatersalamander) zijn te specifiek gebonden aan een geschikt watermilieu om deze binnen het plangebied en directe omgeving te verwachten. Het enige reptiel dat binnen de omgeving voorkomt, de Levendbarende hagedis, is te sterk gebonden aan heide en heideachtig terrein om binnen het plangebied te verwachten. Hoewel de soort op relatief korte afstand van het plangebied kan voorkomen is het plangebied door zijn geïsoleerde ligging binnen agrarisch terrein ook onbereikbaar voor deze soort.
-Op basis van verspreidingsgegevens en habitateisen kunnen ook uitgesloten worden beschermde soorten uit de groep van vissen, libellen, vlinders en de enige nationaal beschermde keversoort (Vliegend hert) en kreeftachtige (Europese rivierkreeft).
-Tevens ontbreken de condities om natuurlijk groeiplekken van nationaal beschermde plantensoorten te verwachten. Nationaal beschermde soorten van akkers en akkerranden kunnen uitgesloten worden op basis van hun zeldzaam en het langdurig intensief grondgebruik waaraan het plangebied onderhevig is geweest.
-Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoekkunnen een aantal nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt nabij het plangebied verwacht worden. Dit betreffen Steenmarter, Das, Eekhoorn en de verschillende kleine marterachtigen (Wezel, Bunzing en Hermelijn). De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen overal algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Binnen de nabije bosrijke gebieden kan de Eekhoorn verwacht worden.

Veldbezoek
Tijdens het veldbezoek werd in het bijzonder gelet op sporen van zoogdieren. De verwachtingskans op soorten uit de overige soortgroepen is bijzonder klein als gevolg van te specifieke habitatvereisten en zeldzaamheid. Dit sporenonderzoek heeft geen aanwezigheid van zoogdieren of andere beschermde soorten uit deze categorie of sporen daarvan binnen het plangebied of op aangrenzend terrein kunnen vaststellen. Wel werden tijdens een korte omgevingscheck op 200 m afstand van het plangebied binnen het hiervoor eerdergenoemd bebost terrein langs de Provincialeweg foerageersporen van de Das vastgesteld. Het terrein waar het plangebied grotendeels uit bestaat toont momenteel een inrichting die geheel ongeschikt is om soorten als de verschillende kleine marterachtigen, Steenmarter en Das verblijf en schuilgelegenheid te bieden. Door het ontbreken van goed ontwikkelde houtbegroeiingen zal de Eekhoorn het terrein vermijden. Als foerageergebied is het plangebied momenteel van weinig tot geen betekenis voor alle genoemde soorten.

Conclusie
Ten gevolge van de herontwikkeling worden geen negatieve effecten op verblijfplekken en leefomgeving van nationaal beschermde soorten. De nieuwe inrichting voorziet een verbetering van de leefomgeving voor genoemde soorten door de aanplant van beschutting en voedsel biedende houtbegroeiingen.

3.3.4 Nationaal beschermde soorten (vrijgesteld)

Nooit geheel uitgesloten kunnen worden een aantal algemene soorten die als uitgesproken cultuurvolger gelden als de Gewone bosspitsmuis, Bosmuis, Veldmuis en Egel. Deze zullen zich voornamelijk aan de terreinranden ophouden en het grote open oppervlak waar het plangebied grotendeels uit bestaat mijden. Ook grotere soorten als Ree, Haas en Vos kunnen binnen het plangebied verwacht worden. Gelet op de droge omgeving is de kans klein om amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt te verwachten. Hooguit kan de Gewone pad verwacht worden. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebied
Gelet op de kleinschaligheid en aard van de voorgenomen ontwikkeling en ligging op voldoende geruime afstand tot Natura 2000 kunnen negatieve effecten op Natura 2000 gebied uitgesloten worden zover dit uitsluitend onderhavig project betreft. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht zover het uitsluitend de ontwikkelingen binnen het plangebied betreft. Hier kan echter geen uitspraak gedaan worden in hoeverre onderhavig project cumulatief samenhangt met andere projecten waardoor wel verslechtering of overschrijding van drempelwaarden ten opzichte van stikstofdepositie en recreatieve druk op Natura 2000-gebied op den duur kan ontstaan.

NNN -gebied (voormalige EHS)
Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel
De nieuwe bestemming van het plangebied wordt als passend beoordeeld binnen de geldende gebiedsvisie voor de Groenblauwe mantel. De voorgenomen ontwikkeling betekent geen aantasting van functies en landschappelijke kwaliteiten van de Groenblauwe mantel.

4.2 Soortenbescherming

-De enige soort die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en met enige waarschijnlijkheid binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de Gewone dwergvleermuis. Binnen het plangebied en de directe invloedsfeer daarvan ontbreken geschikt verblijfsmogelijkheden en het plangebied is momenteel van weinig betekenis als foerageergebied. Aanwezigheid van vleermuizen zal daarom van en incidentele aard zijn en veelal overtrekkende exemplaren betreffen of als gevolg van uitwaaiering van foerageeractiviteit elders.

-Er werden geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Verblijfplekken worden binnen het plangebied en invloedsfeer daarvan niet verwacht. Aanwezigheid van deze soorten wordt niet waarschijnlijk geacht en zal, indien dit wel het geval is, zich voornamelijk beperken tot de terreinranden. Er wordt niet verwacht dat de voorgenomen ontwikkeling op enige wijze hun leefgebied zal schaden.

-Er ontbreken binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt of andere elementen die beschermd zijn als onderdeel van de functionele leefomgeving die deze verblijfplekken in stand houdt. Deze worden ook niet verwacht.

- Niet geheel uitgesloten kunnen worden een aantal andere beschermde soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt. Ook deze soorten kunnen vooral aan de terreinranden

verwacht worden. Voor deze soorten wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen. Ook geldt dit voor soorten die geheel onbeschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden dat het plangebied en het aangrenzend agrarisch terrein als gevolg van zijn huidige inrichting een zeer lage natuurwaarde biedt. Indien een aantal voorzorgmaatregelen inzake de omgevingsbelasting in acht worden genomen, worden als gevolg van de uitvoering van de plannen en de herontwikkeling van de locatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen.

Algemene voorzorgsmaatregelen
- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

B**ijzondere voorzorgsmaatregelen**
-Met het oog op beschermde soorten die binnen de omgeving op een korte afstand van het plangebied verwacht worden dient men direct verstorende invloeden als licht- en geluidsbelasting zoveel mogelijk te beperken zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe functie die het plangebied krijgt. Tijdens de bouw dient ter aanbeveling de bouwverlichting zo veel mogelijk te beperken en bij herinrichting om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is.
-Met het oog op het voorkomen van de Rugstreeppad in de omgeving en grondbroeders dient het aanbeveling om de grasmat kort afgemaaid te houden en ontwikkeling van hoge onkruidbegroeiingen en ontstaan van tijdelijke waters te voorkomen tot de werkzaamheden helemaal voltooid zijn.

Aanbeveling
Voor het behoud en versterking van de ecologische kwaliteiten dient het aanbeveling om bij herinrichting naar een aanplant van inheemse soorten te streven die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Het groenplan dat reeds is voorgesteld en deels is uitgevoerd voldoet aan deze eisen en betekent een ecologische winst ten opzichte van de huidige inrichting en in het bijzonder een verbetering van het leefgebied van vleermuizen en Das.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Een ontheffingsaanvraag wordt niet noodzakelijk geacht.

4.5 Vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk

Samenvattend

Indien de hiervoor genoemde voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, worden ten gevolge van voorgenomen ingrepen en herontwikkeling van het plangebied geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag is alleen noodzakelijk indien niet gegarandeerd kan worden dat nesten van broedvogels niet intact kunnen blijven.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. vonHelversen& D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON-broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Uitgave RAVON 2005.
- Crijns Rentmeesters bv. Ontwerp bestemmingsplan Somerdaal (NL.IMRO.BP020 18011-OW01)
- Milieu Adviesbureau M&A. Bepaling stikstofdepositie, Somerdaal BV ong. te Someren (rapportno.: 217-SHe-sd-v1). 14-3-2017

Internetsites

- www.brabant.nl
-www. Verspreidingsatlas.nl
-www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-www.ed.nl

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet Natuurbescherming is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:
"Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voorhun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken."
De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

soort	*categorie*
steenuil	1
gierzwaluw	2
huismus	2
roek	2
grote gele kwikstraat	3
kerkuil	3
oehoe	3
ooievaar	3
slechtvalk	3
Boom valk	4
buizerd	4
havik	4
ransuil	4
sperwer	4
wespendief	4
zwarte wouw	4
blauwe reiger	5
boerenzwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
boomklever	5
boomkruiper	5
bosuil	5
brilduiker	5
draaihals	5
eidereend	5

soort	*categorie*
groene specht	5
ekster	5
gekraagde roodstaart	5
glanskop	5
grauwe vliegenvanger	5
grote bonte specht	5
hop	5
huiszwaluw	5
ijsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kleine vliegenvanger	5
koolmees	5
kortsnavelboomkruiper	5
oeverzwaluw	5
pimpelmees	5
raaf	5
ruigpootuil	5
spreeuw	5
Tapuit	5
torenvalk	5
zeearend	5
zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam
Planten (4)	
Drijvende water-weegbree	Luronium natans
Groenknolorchis	Liparis loeselii
Kruipend moerasscherm	Apium repens
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
Zoogdieren terrestrisch (8)	
Bever	Castor fiber
Hamster	Cricetus cricetus
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
Euraziatische lynx	Lynx lynx
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus
Otter	Lutra lutra
Wilde kat	Felis silvestris
Wolf *)	Canis lupus
Vleermuizen (22)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri
Brandts vleermuis	Myotis brandtii
Franjestaart	Myotis nattereri
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
Gewone dwerg-vleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Gewone grootoor-vleermuis	Plecotus auritus
Grijze grootoor-vleermuis	Plecotus austriacus
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
Kleine dwerg-vleermuis	Pipistrellus pygmaeus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros
Laatvlieger	Eptesicus serotinus
Meervleermuis	Myotis dasycneme
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Ruige dwerg-vleermuis	Pipistrellus nathusii
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
Vale vleermuis	Myotis myotis
Watervleermuis	Myotis daubentonii
Zoogdieren marien (5)	
Bruinvis	Phocoena phocoena
Gewone dolfijn	Delphinus delphis
Tuimelaar	Tursiops truncatus
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris
Reptielen (3)	
Gladde slang	Coronella austriaca
Muurhagedis	Podarcis muralis
Zandhagedis	Lacerta agilis
Vlinders (7)	
Donker pimpernel-blauwtje	Maculinea nausithous
Grote vuurvlinder	Lycaena dispar
Moerasparelmoer-vlinder *)	Euphydryas aurinia
Pimpernelblauwtje	Maculinea teleius
Teunisbloempijl-staart	Proserpinus proserpina
Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Zilverstreephooi-beestje *)	Coenonympha hero
Libellen (8)	
Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Gevlekte witsnuit-libel	Leucorrhinia pectoralis
Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Noordse winter-juffer *)	Sympecma paedisca
Oostelijke witsnuit-libel *)	Leucorrhinia albifrons
Rivierrombout	Gomphus flavipes
Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Kevers (5)	
Brede geelrandwater-roofkever	Dytiscus lattisimus
Gestreepte water-roofkever	Graphoderus bilineatus
Heldenbok	Cerambyx cerdo
Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Overige soorten (2)	
Bataafse stroom-mossel	Unio crassus
Platte schijfhoren	Anisus vorticulus

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gerede kans op terugkeer bestaat

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

2.2 Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam
Planten (76)	
Akkerboerbloem *)	Ranunculus arvensis
Akkerdoornzaad *)	Torilis arvensis
Akkerogentroost *)	Odontites vernus vernus
Beklierde ogentroost *)	Euphrasia rostkoviana
Berggamander *)	Teucrium montanum
Bergnachtorchis *)	Platanthera chlorantha
Blaasvaren	Cystopteris fragilis
Blauw guichelheil *)	Anagallis arvensis foemina
Bokkenorchis *)	Himantoglossum hircinum
Bosboerbloem *)	Ranunculus pol. nemorosus
Bosdravik *)	Bromopsis r. benekenii
Brave hendrik *)	Chenopodium bonus-henricus
Brede wolfsmelk *)	Euphorbia platyphyllos
Breed wollegras *)	Eriophorum latifolium
Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens
Dennenorchis *)	Goodyera repens
Dreps *)	Bromus secalinus
Echte gamander *)	Teucrium cham. germanicum
Franjegentiaan	Gentianella ciliata
Geelgroene wespenorchis *)	Epipactis muelleri
Geplooide vrouwenmantel *)	Alchemilla subcrenata
Getande veldsla *)	Valerianella dentata
Gevlekt zonneroosje*)	Tuberaria guttata
Glad biggenkruid *)	Hypochaeris glabra
Gladde zegge *)	Carex laevigata
Groene nachtorchis	Coeloglossum viride
Groensteel *)	Asplenium viride
Groot spiegelklokje*)	Legousia speculum-veneris
Grote bosaardbei *)	Fragaria moschata
Grote leeuwenklauw*)	Aphanes arvensis
Honingorchis	Herminium monorchis
Kalkboerbloem *)	Ranunculus polyanthenos ssp. polyanthenoides
Kalkeertip *)	Centaurea calcitrapa
Karthuizeranjer *)	Dianthus carthusianorum
Karwijselie *)	Selinum carvifolia
Kleine ereprijs *)	Veronica verna
Kleine Schorseneer *)	Scorzonera humilis
Kleine wolfsmelk *)	Euphorbia exigua
Kluwenklokje	Campanula glomerata
Knolladyrus *)	Lathyrus linifolius
Knolspirea *)	Filipendula vulgaris
Korensla *)	Arnoseris minima
Kranskarwij *)	Carum verticillatum
Kruipthijm *)	Thymus praecox
Lange zonnedauw	Drosera longifolia
Liggende ereprijs *)	Veronica prostrata
Moerasgamander *)	Teucrium scordium
Muurbloem	Erysimum cheiri
Naakte lathyrus *)	Lathyrus aphaca
Naaldenkervel *)	Scandix pecten-veneris
Pijlscheefkelk	Arabis h. sagittata
Roggelelie *)	Lilium bulbiferum croceum
Rood peperboompje *)	Daphne mezereum
Rozenkransje *)	Antennaria dioica
Ruw parelzaad *)	Lithospermum arvense
Stofzaad *)	Monotropa hypopitys
Scherpkruid *)	Asperugo procumbens
Schubvaren	Ceterach officinarum
Schubzegge *)	Carex lepidocarpa
Smalle raai *)	Galeopsis angustifolia
Spits havikskruid *)	Hieracium lactucella
Steenbraam *)	Rubus saxatilis
Stijve wolfsmelk *)	Euphorbia stricta
Tengere distel *)	Carduus tenuiflorus
Tengere veldmuur *)	Minuartia hybrida
Trosgamander *)	Teucrium botrys
Veenbloembies *)	Scheuchzeria palustris
Vliegenorchis	Ophrys insectifera
Vroege ereprijs *)	Veronica praecox
Wilde averuit *)	Artemisia c. campestris
Wilde ridderspoor *)	Consolida regalis
Wilde weit *)	Melampyrum arvense
Wolfskers *)	Atropa bella-donna
Zandwolfsmelk *)	Euphorbia seguierlana
Zinkvioolje	Viola lutea calaminaria
Zweedse kornoelje *)	Cornus suecica
Zoogdieren terrestrisch (31)	
Aardmuis	Microtus agrestis
Boommarter	Martes martes
Bosmuis	Apodemus sylvaticus
Bunzing	Mustela putorius
Damhert	Dama dama
Das	Meles meles
Dwergmuis	Micromys minutus
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Edelhert	Cervus elaphus
Eekhoorn	Sciurus vulgaris
Egel	Erinaceus europaeus
Eikelmuis	Eliomys quercinus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Grote bosmuis	Apodemus flavicollis
Haas	Lepus europaeus
Hermelijn	Mustela erminea
Huisspitsmuis	Crocidura russula
Konijn	Oryctolagus cuniculus
Molmuis *)	Arvicola scherman
Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Steenmarter	Martes foina
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Veldmuis	Microtus arvalis
Veldspitsmuis	Crocidura leucodon
Vos	Vulpes vulpes
Waterspitsmuis	Neomys fodiens
Wezel	Mustela nivalis
Wild zwijn	Sus scrofa
Woelrat	Arvicola terrestris
Zoogdieren marien (2)	
Gewone zeehond	Phoca vitulina
Grijze zeehond	Halichoerus grypus
Amfibieën (8)	
Alpenwater-salamander	Triturus alpestris
Bruine kikker	Rana temporaria
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine water-salamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda
Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta
Vinpootsalamander	Triturus helveticus
Vuursalamander	Salamandra salamandra
Reptielen (4)	
Adder	Vipera berus
Hazelworm	Anguis fragilis
Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Ringslang	Natrix natrix
Vissen (6)	
Beekdonderpad	Cottus rhenanus
Beekprik	Lampetra planeri
Elrits	Phoxinus phoxinus
Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis
Kwabaal *)	Lota lota
Vlinders (20)	
Aardbeivlinder *)	Pyrgus malvae
Bosparelmoer-vlinder *)	Melitaea athalia
Bruin dikkopje	Erynnis tages
Bruine eikenpage *)	Satyrium ilicis
Duinparelmoer-vlinder *)	Argynnis niobe
Genistaanblauwtje *)	Maculinea alcon
Grote parelmoer-vlinder *)	Argynnis aglaja
Grote vos *)	Nymphalis polychloros
Grote weerschijn-vlinder *)	Apatura iris
Iepenpage	Satyrium w-album
Kleine heivlinder *)	Hipparchia statilinus
Kleine ijsvogel-vlinder *)	Limenitis camilla
Kommavlinder *)	Hesperia comma
Sleedoornpage *)	Thecla betulae
Spiegeldikkopje *)	Heteropterus morpheus
Veenbesblauwtje *)	Plebeius optilete
Veenbesparelmoer-vlinder	Boloria aquilonaris
Veenhoolbeestje	Coenonympha tullia
Veldparelmoer-vlinder	Melitaea cinxia
Zilveren maan *)	Boloria selene
Libellen (8)	
Beekrombout *)	Gomphus vulgatissimus
Bosbeekjuffer *)	Calopteryx virgo
Donkere waterjuffer*)	Coenagrion armatum
Gevlekte glanslibel *)	Somatochlora flavomaculata
Gewone bronlibel *)	Cordulegaster boltonii
Hoogveenglanslibel*)	Somatochlora arctica
Kempense heidelibel *)	Sympetrum depressiusculum
Speerwaterjuffer *)	Coenagrion hastulatum
Kevers (1)	
Vliegend hert	Lucanus cervus
Overige soorten (1)	
Europese rivierkreeft	Astacus astacus

*) soort die geen wettelijke bescherming had onder de Flora- en faunawet

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													